 asiakastieto

NUORTEN
AKATEMIA

TARKKA
FYRKKA

TARKKAFYRKKA – RAHAHUOLIA?

T I E T O V I S A !

→ www.kahoot.it

LASKU MAKSAMATTA?

1. Menkää 3–4 henkilön ryhmiin.
2. Laittakaa kortit pöydälle ja kuunnelkaa ohjeet.

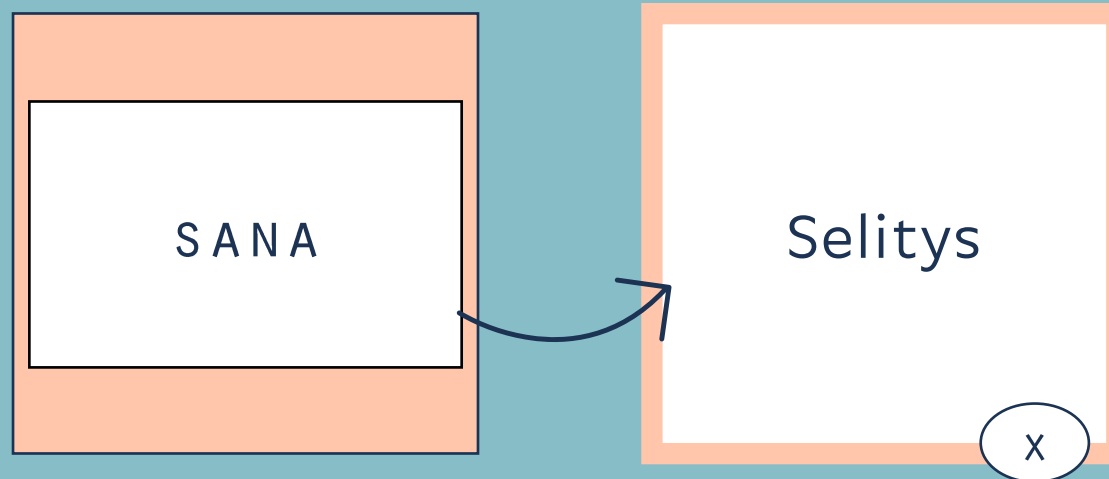
TEHTÄVÄSSÄ OPIT:

- MITÄ TAPAHTUU, JOS ET MAKSA LASKUA,
- MITEN MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ SYNTYY.

LASKU MAKSAMATTA?

Tehtävä:

- Yhdistäkää oikea sana ja selitys.
- Laittakaa kortit päällekkäin niin, että sanakortti on päällä.

LASKU MAKSAMATTA?

Löysittekö sanoille selitykset?

LASKU = SELITYSKORTTI 3

MAKSUMUISTUTUS = SELITYSKORTTI 4

MAKSUVAATIMUS = SELITYSKORTTI 5

TOINEN MAKSUVAATIMUS = SELITYSKORTTI 6

HAASTE OIKEUDESTA JA OIKEUDEN PÄÄTÖS

= SELITYSKORTTI 1

MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ = SELITYSKORTTI 2

LASKU MAKSAMATTA?

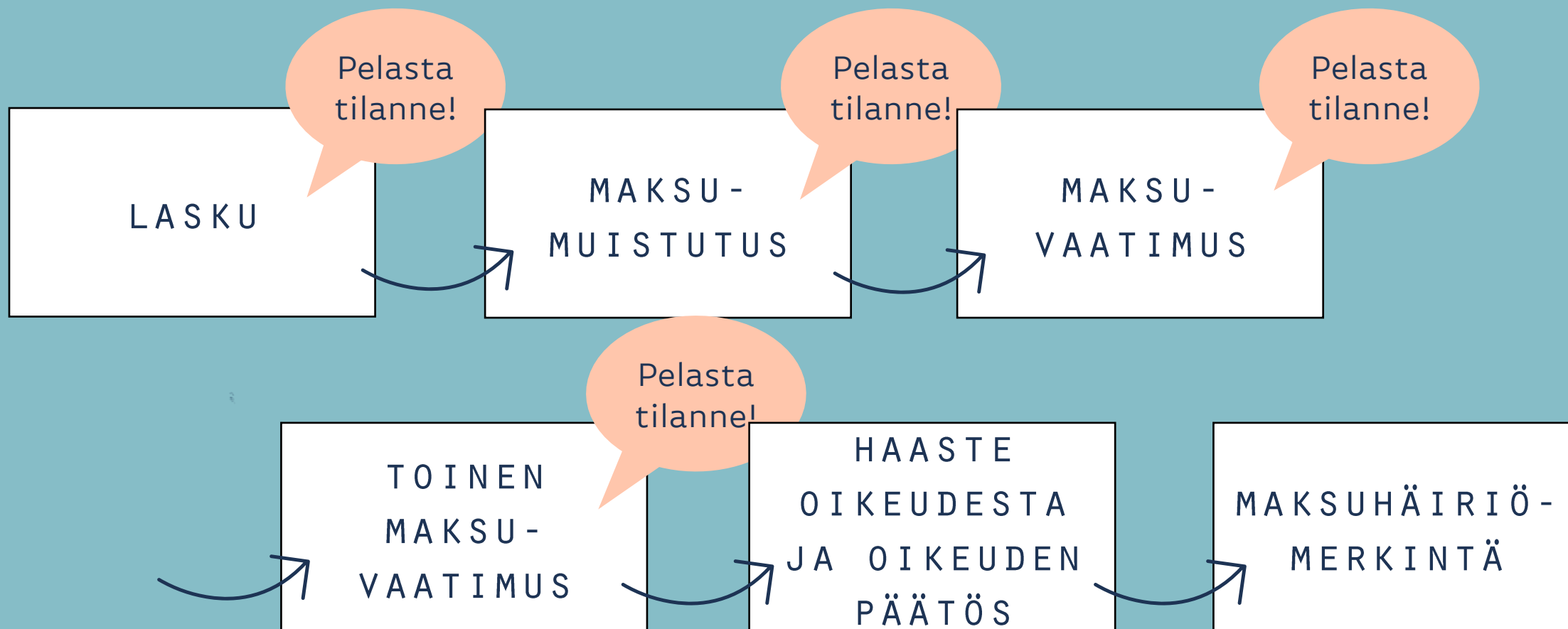
Tehtävä:

1. Laittakaa kaikki **sanakortit aikajärjestykseen.**
 - Mikä tilanne tapahtuu ensimmäisenä? Mikä tilanne on viimeinen?
2. Saatte ***Pelasta tilanne!* -kortteja.**
Laittakaa kortit kohtiin,
joissa tilanteen voi vielä pelastaa.

LASKU MAKSAMATTA?

Miten estät maksuhäiriömerkinnän syntymisen.

MIKÄ ON MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ?

Maksuhäiriömerkintä tarkoittaa, että henkilölle merkitään **luottotietorekisteriin tieto siitä, että laskua ei ole maksettu.**

Maksuhäiriömerkintä estää uuden lainan saamisen eli **se pysäyttää velkaantumisen.**

Maksun myöhästyminen ei aiheuta maksuhäiriömerkintää.

Maksamattomasta laskusta ilmoitetaan ensin kirjeellä monta kertaa. Maksuhäiriömerkintä syntyy tavallisesti **vasta tuomioistuimen eli oikeuden päätöksellä.**

Maksuhäiriömerkintä on voimassa vähintään **kaksi vuotta.**

Maksuhäiriömerkintä vaikuttaa elämään monella tavalla.

Merkintä voi estää tai hankaloittaa seuraavia:

- Uuden lainan tai luottokortin saaminen.
- Uuden vakuutuksen ottaminen.
- Puhelin- ja nettiliittymän avaaminen.
- Vuokra-asunnon saaminen.
- Uuden työpaikan saaminen, jos työhön liittyy taloudellista vastuuta.

KENELTÄ PYYDÄN APUA?

Tehtävä:

- Keneltä voit pyytää apua, jos sinulla ei ole rahaa maksaa laskua?
- Pohdi hetki hiljaa.
- Kirjoita ylös **paikka tai henkilö, jolta pyytäisit apua ensimmäisenä.**

MILTÄ TUNTUU?

1. Ota itsellesi pari.
2. Kuuntele tarina.

Ajattele, että olet tarinan henkilö.

Olet opiskelija. Asut vuokra-asunnossa. **Rahasi riittävät vain asunnon vuokraan ja ruokaan.** Lisäksi sinun pitäisi maksaa sähkö-, puhelin- ja vakuutuslaskut.

Olet jättänyt laskuja maksamatta tai maksanut niitä myöhässä. Et uskalla avata sinulle tulevia kirjeitä.

Et ajattele asiaa. Jatkat elämää tavalliseen tapaan.

MILTÄ TUNTUU?

Tehtävä:

- Keskustele parin kanssa.
 - Minkälaisia tunteita tunnet tilanteessa?
 - Mitä ajattelet?
- **Kirjoittakaa paperille erilaisia tunteita ja ajatuksia.**

Olet opiskelija. Asut vuokra-asunnossa. **Rahasi riittävät vain asunnon vuokraan ja ruokaan.** Lisäksi sinun pitäisi maksaa sähkö-, puhelin- ja vakuutuslaskut.

Olet jättänyt laskuja maksamatta tai maksanut niitä myöhässä. Et uskalla avata sinulle tulevia kirjeitä.

Et ajattele asiaa. Jatkat elämää tavalliseen tapaan.

PARAS TAPA AUTTAA?

Paras ystäväsi Milo on vaikeuksissa.

Hän asuu kanssasi vuokra-asunnossa.

Hän on käyttänyt kaikki rahansa.

Milo ei voi maksaa omaa osuuttaan vuokrasta.

Milolla on laskuja, joita hän ei pysty maksamaan.

Milo ei ole kertonut laskuista kenellekään.

Hän pyytää rahaa laskuihin sinulta.

Et haluaisi lainata rahaa. **Olet huolissasi Milosta.**

PARAS TAPA AUTTAA?

Tehtävä:

- **Keskustelkaa ryhmässä.**
 - Millainen Milon tilanne on?
 - Auttaisitko sinä Miloa?
 - Miksi autat? Miksi et auta?
 - Miten autat Miloa?
- Kirjoittakaa ajatukset paperille.

Paras ystäväsi Milo on vaikeuksissa. Hän asuu kanssasi vuokra-asunnossa.

Hän on käyttänyt kaikki rahansa.

Milo ei voi maksaa omaa osuuttaan vuokrasta.

Milolla on laskuja, joita hän ei pysty maksamaan.

Milo ei ole kertonut laskuista kenellekään.

Hän pyytää rahaa laskuihin sinulta.

Et haluaisi lainata rahaa. **Olet huolissasi Milosta.**

PUHEEKSIOTTAMISEN MALLI

Miten voi puhua vaikeista asioista?

1. MOTIIVI ELI SYY

2. VALMISTAUTUMINEN

3. MANDAATTI ELI LUPA

4. KESKUSTELU & KUUNTELEMINEN

5. RATKAISUN ETSIMINEN

1. MOTIIVI ELI SYY

- Miksi haluat puhua vaikeasta asiasta?
- Miksi keskustelu on tärkeää?
- Perustele vaikeasta asiasta puhuminen itsellesi.

Miksi haluat auttaa Miloa?

2. VALMISTAUTUMINEN

Miten Milo käyttäytyy?
Entä sinä?

Mistä Milo saa apua?

- Mitä keskustelussa voi tapahtua?
- Miten asiasta on hyvä puhua?
- Valmistaudu keskusteluun etukäteen.

3. MANDAATTI ELI LUPA

Onko Milolla
nyt aikaa
keskustella?

Entä jos Milo
kieltäytyy?

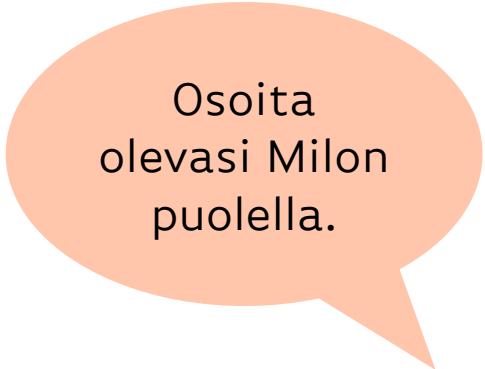
- Varmista, että hetki on hyvä keskustelulle.
- Näin asia on helpompi ottaa vastaan.
- Keskustelukumppani voi myös kieltäytyä.

4. KESKUSTELU JA KUUNTELEMINE

- Kerro asiasi suoraan ja ystävällisesti.
- Pidä oma motiivisi eli syy mielessä.
- Kuuntele ja osoita, että kuulet.

Hyväksy Milon
käytös ja myös
omasi.

Osoita
olevasi Milon
puolella.

5. RATKAISUN ETSIMINEN

- Kerro, että apua on saatavilla.
- Lupaudu tarvittaessa avuksi.

Näytä Milolle,
mistä hän saa
apua.

LOPUKSI

Apua rahahuoliin on saatavilla!

- Oppilaitoksissa saat apua **kuraattorilta** ja henkilökunnalta sekä turvalliselta aikuiselta. **Kysy mieluiten apua ammattilaiselta. Neuvo muitakin tekemään niin.**
- Tietoa luottotiedoista ja maksuhäiriöistä löydät **Suomen Asiakastiedon Omatieto.fi -verkkopalvelusta:** www.asiakastieto.fi/omatieto
- **Takuusäätiö** tarjoaa tietoa ja apua. **Maksuton Velkalinja ja chat-neuvontaa:** www.takuusaatio.fi/
- Maksutonta apua saa **oikeusaputoimistojen talous ja velkaneuvonnasta** (myös chat): https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/talous_ja_velkaneuvonta.html
- **Nuorten Ohjaamot auttavat** ympäri Suomen: www.ohjaamot.fi

KIITOS!

TYÖPAJAN MATERIAALIN OVAT TEHNEET YHTEISTYÖSSÄ:

NUORTEN
AKATEMIA